



ÕPPEKAVA

2018

SISUKORD

ÜLDSÄTTED	3
LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA	3
ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS	6
TALLINNA MESIMUMMU LASTEAIA PÄEVAKAVA	7
ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA ÕPIKÄSITUS	8
VALDKONDADE EEMÄRGID, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED	
ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI	11
ÜLDOSKUSED	11
MINA JA KESKKOND	19
KEEL JA KÕNE	23
EESTI KEEL KUI TEINE KEEL	26
MATEMAATIKA	29
KUNST	32
MUUSIKA	35
LAPSE ARENGU JÄLGIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED	41
ERIVAJADUSEGA LAPSE TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	42
KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA	44
KOOLIVALMIDUS	46
ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	48
LISAD	49
Lisa 1	49
Lisa 2	56
Lisa 3	59

ÜLDSÄTTED

Tallinna Mesimummu Lasteaia õppekava on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Lasteaia õppekava koostamise aluseks on Koolieelse Lasteasutuse Riiklik Õppekava (Riigi Teataja, 2008). Koostamise protsessi on kaasatud lasteaia personal, lapsevanemad ja lapsed. Lasteaia õppekavas on arvestatud lasteaia eripärasid ning õppe- ja kasvatustegevuse arengusuundi.

Tallinna Mesimummu Lasteaia õppekavas määratakse kindlaks:

- lasteasutuse liik ja eripära;
- õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted ja sisu;
- lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
- õppe- ja kasvatustegevuse korraldus;
- lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus;
- erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ning korraldus;
- lapsevanematega koostöö põhimõtted ning korraldus;
- kooliks ettevalmistamise põhimõtted;
- õppekava täiendamise ja uuendamise kord.

LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

Lasteaed asutati 1962. aastal. 29. septembril avati algselt kolm aiarühma. 1963. aasta kevadel avati ka neljas rühm, mis jäi sõimelastele vanuses 1,5 – 3a. Lasteaia nimeks sai Tallinna 86. Lastepäevakodu. 18. märtsil 2002. aastal nimetati lasteaed ümber Tallinna Mesimummu Lasteaiaks. Tegemist on munitsipaalasutusega, kus töötab neli aiarühma. Lasteaias käib hetkeseisuga 93 last. Lasteaed on avatud esmaspäevast reedeni 07:00-19:00. Hommikul 07:00-08:00 ja õhtul 18:00-19:00 on avatud valverühm. Lasteaias töötab kaheksa rühmaõpetajat, neli õpetaja abi, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, õppealajuhataja ja direktor.

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Tallinna Mesimummu Lasteaed on koduse kasvukeskkonnaga alusharidust pakkuv õppeasutus. Lasteaias on suur ja vaikne õueala koos õuepaviljoniga, mis annab võimaluse rohkelt värskes õhus turvaliselt mängida ning õuesõppe tegevusi läbi viia. Lasteaed asub väga heas kesklinna piirkonnas: läheduses on Kadrioru park, Politseipark, Tallinna lauluväljak ja meri. Samuti on meie lasteaias juures hea transpordiühendus ülejäänud linnaga, mis annab võimaluse käia lastega paljudel erinevatel õppekäikudel.

Tallinna Mesimummu Lasteaias on tähtsal kohal tugeva alushariduse andmine, tervisedendus ja keskkonnateemad. Meile on oluline hubase ja ühtse kogukonna hoidmine. Õppetegevuste läbiviimisel kasutame mängulisi ning lõimitud õppe- ja kasvatustegevusi. Tallinna Mesimummu Lasteaias saab laps osa võtta järgmistest huvitegevustest: Tommy mängukooli inglise keel, MyDance tantsuring, MTÜ Audentese Spordiklubi judo, teadusring Kolm Põrsakest ja Kersti Kuuse muusikatuba. Alates 01.06.2006. aastast kuulub Tallinna Mesimummu Lasteaed Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku ning 2014. aasta märtsikuus liitusime „Kiusamisest Vaba Lasteaed“ programmiga. Veel tegeletakse Mesimummu lasteaias Persona Dolls meetodikaga ning kasutatakse õppetöö mitmekesistamiseks robotikat.

Missioon

Oleme lapse arengut soodustav kaasaegne turvaline ja emotsionaalset heaolu pakkuv väike kodune lasteaias.

Visioon

Tallinna Mesimummu Lasteaed on hea õpikeskkonnaga haridusasutus, kus lastele on loodud igakülgsed võimalused areneda. Meil tähtsustatakse lapse tervist ning edendatakse looduse- ja keskkonnahoidu.

Põhiväärtused

Empaatiavõime – oskame arvestada teiste tunnete, mõtete ja kogemustega

Sallivus – näeme ja aktsepteerime mitmekesisust ning kohtleme üksteist võrdsena, suhtume kõikidesse õiglaselt ja objektiivselt

Hoolivus – oleme heasoovlikud ja üksteise vajadustega arvestavad

Ausus – ausus on aluseks usalduslike suhete tekkimisele ja heale koostööle

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Koostööoskus – koos töötades jõuame püstitatud eesmärkideni kiiremini ja kergemini

Lasteaia moto

Rõõmus laps on terve laps!

Lasteaia andmed

Asutus: Tallinna Mesimummu Lasteaed

Aadress: Tartu mnt 57 Tallinn 10115

Reg nr.7502833

Telefon: 6 376 509

Mobiil: +372 530 400 48

E-post: info@mesimummu.edu.ee

Kodulehekülg: <https://www.tallinn.ee/est/mesimummu/>

Facebooki leht: <https://www.facebook.com/Mesimummulasteaed/>

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

Õppe- ja kasvatustöö toimub eesti keeles. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Süvendatud õppetegevus toimub 1. septembrist kuni 31. maini. Suveperioodil toimub aasta jooksul õpitu kordamine ja põhirõhk on mängulisel tegevusel õues.

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmi. Päevakavas vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust, mängulisuse printsiipi ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale. Tegevuskoha valikul arvestatakse üldoskuste ning valdkondlike õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega, eri valdkondade lõimimisega ja tegevusteks vajalike vahenditega. Tegevustesse kaasatakse kogu rühma personal ning läbi viidud õppetegevused dokumenteeritakse õppe- ja kasvatustegevuste päevikus.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (nädalaplaan) eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppetöö planeerimine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha jooksvalt muudatusi.

Rühma õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi esteetilises ja turvalises keskkonnas. Tegevusi viiakse läbi individuaalselt, väiksemates gruppides ja kogu rühmaga. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.

TALLINNA MESIMUMMU LASTEAIJA PÄEVAKAVA

AEG	TEGEVUSED
07:00-08:30	Laste vastuvõtt, individuaalsed õppetegevused, vabategevus
08:45-09:15	HOMMIKUSÖÖK
09:15-10:30	Õppe- ja kasvatustegevused
10:30-12:30	Õues viibimine, õppekäigud, liikumismängud
12:30-13:00	LÕUNASÖÖK
13:00-15:00	Puhketund
15:00-16:00	Individuaalsed õppetegevused, laste vabategevus
16:00-16:30	ÕHTUOODE
16:30-19:00	Laste vabategevus, õues viibimine, huviringid, koju minek

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID, PÕHIMÕTTED JA ÕPIKÄSITUS

EESMÄRGID

Üldeesmärk: Lähtudes riiklikust õppekavast, on õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Alaesmärgid:

- 1) Laps hoolib oma igakülgsest tervisest ning tal on kujunenud tervisliku eluviisi harjumused.
- 2) Laps tunneb end lasteaia turvaliselt ning tal on positiivne minapilt.
- 3) Laps suhtub ümbritsevasse hoolivalt ning käitub keskkonda säästvalt.

Õppekava eesmärgid lähtuvad Koolieelse Lasteasutuse Riiklikust Õppekavast, Tallinna Mesimummu Lasteaia arengukavast, lasteaia visioonist, missioonist, väärtustest ja praegustest arengusuundadest. Eesmärkidest lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus laste kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusena lastel kujunevad:

- terviklik maailmatunnetus ja positiivne minapilt;
- ümbritseva keskkonna mõistmine;
- eetiline käitumine ning algatusvõime;
- esmased tööharjumused;
- kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest;
- mängu-, õpi-, sotsiaalsed- ja enesekohased oskused.

PÕHIMÕTTED

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted:

- 1) lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 2) lapse füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse tervise hoidmine ja edendamine ning tervislike söömis- ja liikumisharjumuste kujundamine;
- 3) osalemine keskkonna- ja tervise teemalistes üritustes ja kampaaniates

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- 4) õppe- ja kasvatustegevuste teemade valikul lähtumine ümbritsevast keskkonnast ja laste huvidest
- 5) lapse loovuse julgustamine ja toetamine;
- 6) meelte ja mängu kaudu õppimine;
- 7) humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 8) lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- 9) lapsele turvatunde ning eduelamuste tagamine;
- 10) üldõpetusliku tööviisi rakendamine (valdkondade ja teemade lõimimine);
- 11) kodu ja lasteasutuse koostöö;
- 12) eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripära arvestamine.

Didaktika printsiibid õppe- ja kasvatustegevuste korraldamisel:

- 1) Mängulisuse ja aktiivse õppimise printsiip – mäng on lapse loomulik õppimisviis ja põhivajadus ning laps õpib ümbritsevat maailma kogeda ja tundma õppida
- 2) Eluläheduse printsiip – last motiveerib, kui tegevus lähtub tema enda kogemusest ja elust ja see aitab luua seoseid teadmiste ja kogemuse vahel
- 3) Huvitavuse printsiip – huvi aktiveerib laste psüühilisi protsesse, aitab tähelepanu koondada ja tugevdab nende kogemust
- 4) Jõukohasuse printsiip – ülesanded peavad vastama tema arengulistele oskustele; iga lapse vajadusi arvestatakse läbi tegevuste diferentseerimise (rühmades õppe laste ühiste tunnuste alusel) ja individualiseerimise (arvestada iga lapse erinevat arengutaset)
- 5) Näitlikkuse printsiip – meelte kasutamine, mänguasjade ja esemete kasutamine, pildid, videod jms

ÕPIKÄSITLUS

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise, meelte, kogemise, avastamise jms kaudu. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu ja terviseseisundit.

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Tallinna Mesimummu Lasteaias on lapsekeskne õpikäsitus, kus laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Pedagoogid on aga laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima. Meie lasteaed õpib kõikjal: lapsed käivad palju erinevatest õppekäikudel, tegelevad õuesõppega, võtavad osa erinevatest kampaaniatest ja projektidest. Õppimine on aktiivne, tegevuspõhine ja toetab laste loovust ja ettevõtlikkust.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

VALDKONDADE EEMÄRGID, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted ja sisu esitatakse kaheksas valdkonnas:

- üldoskused,
- mina ja keskkond,
- keel ja kõne,
- eesti keel kui teine keel,
- matemaatika,
- kunst,
- muusika,
- liikumine.

ÜLDOSKUSED

Õppe- ja kasvatustegevuste sisu toetub laste üldoskuste ja valdkondade oskuste arengu toetamisele. Üldoskused on lapse arengut iseloomustavad suutlikkused. Lapse areng võib individuaalselt suuresti varieeruda. Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma: mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused ja enesekohased oskused. Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

MÄNGUOSKUSED

Mäng on eelkooliealiste laste põhivajadus ja põhitegevus. Mäng on lapse kõige loomulikum ja eakohasem õppimise viis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Mängides tunnetab laps sügavamalt ümbritsevat maailma, õpib lahendama mitmesuguseid probleeme ja väljendama oma mõtteid sõnades. Mängides areneb lapse mõtlemine, loomingu- ja kujutlusvõimed, arusaamad, mängimine aitab lastel omandada keelt ja arendada sotsiaalseid oskuseid, sealhulgas oskust teha koostööd teiste inimestega. Mängides koos teiste lastega, õpib laps arvestama mängukaaslaste soove ja huve ning kooskõlastama oma mänguideid teiste omadega. Samuti õpib laps alluma mängus valitsevatele reeglitele, ühise eesmärgi nimel jõude koondama ja teisi aitama. Koolieelses eas omandab ta koos täiskasvanuga mängides järk-järgult vajalikke õpioskusi. Mängus kujuneb lapsel valmidus õppida ja iga mängukogemus on ühtlasi õpikogemus.

Lasteaias mängitakse väga palju erinevaid mänge, näiteks: loovmäng, rollimäng, õppemäng (laumäng, sõnaline mäng), režissöörimäng, ehitusmäng, lavastusmäng, reeglimäng ja liikumismäng.

Lapse arengu eeldatavad mänguoskused 3-4aastaselt:

- oskab kasutada mängudes vahendeid ise ja täiskasvanu abiga;
- tunneb huvi mängu ja ühise tegevuse vastu;
- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes tuttavaid kogemusi ja muljeid ümbritsevast maailmast; peab kinni mängureeglitest;
- mängukaaslastega saavutab kokkuleppe täiskasvanu abiga.

Lapse arengu eeldatavad mänguoskused 4-5aastaselt:

- tunneb mängust rõõmu ja on suuteline mängule keskenduma;
- oskab oodata mängus oma korda;
- suudab jagada oma mänguasju teiste lastega;
- tunneb rõõmu võidust ja püüab leppida kaotusega;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu;
- täidab mängus erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid täiskasvanu abiga;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

Lapse arengu eeldatavad mänguoskused 5-6aastaselt:

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- suudab oodata mängus oma järjekorda ja jälgib, et teised ka seda teeksid;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi ja teadmisi ümbritsevast;
- imiteerib täiskasvanu või kuulnud tegelase rolle, kasutades tema sõnavara, käitumist ja maneere;
- laps suudab arusaamatusi mängus lahendada verbaalselt;
- järgib mängureegleid, nende täitmist teiste poolt ja vajadusel oskab reegleid teistele selgitada;
- organiseerib mängu, määrab mängureglid ja kaasab teisi;
- tunneb rõõmu võidust ja püüab leppida kaotusega;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

Lapse arengu eeldatavad mänguoskused 6-7aastaselt:

- tunneb rõõmu mängust ning on suuteline mängule keskenduma;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- täidab mängides erinevaid rolle;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslasega kokkuleppele;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

Õppimisvõime (on nimetatud ka omandamisoskuseks, mõtlemisoskuseks, tunnetuseks) tähendab lapse suutlikkust õppida uusi oskusi ja mõisteid, saada aru ümbruskonnas toimuvatest sündmustest, kasutada mälu sihipäraselt ja täpselt. Tunnetustegevuse all mõistetakse lapse üldise vaimse tegevuse, spetsiifiliste keeleliste võimete ja kogemuste koostoimet. Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Lapse arengu eeldatavad tunnetus- ja õpioskused 3-4aastaselt:

- suudab tegevusele keskenduda kuni 15 minutit;
- oskab tegutseda suulise juhendamise järgi;
- omandab uusi teadmisi kujutluste, kõne, praktiliste olukordade ja kogetud emotsioonide kaudu;
- saab hakkama esemete kirjeldamisega;
- plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleemid;
- saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;
- järgib lihtsaid reegleid;
- osaleb ühistöös ning proovib teha koostööd teiste lastega;
- saab aru arvumõistetest, huvitub tähtedest.

Lapse arengu eeldatavad tunnetus- ja õpioskused 4-5aastaselt:

- räägib esemetest, mis pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus, ning fantaseerib;
- suudab tegevusele keskenduda kuni 20 minutit ja viib oma tegevused lõpuni;
- oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
- omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme verbaalselt;
- mõistab põhjus-tagajärg seoseid;
- mõistab ajalist järgnevust (nt: kauss täis, kauss pooltühi, kauss tühi);
- oma tegevust planeerides proovib kasutada sisekõnet (planeerides tegevust ei räägi häälega, mida tegema hakkab, vaid teeb seda mõttes);
- katsetab, uurib erinevaid võimalusi, kasutades sümboleid, kujutlusi, reaalseid esemeid;
- osaleb erinevaates mänguliikides (rolli-, lavastus-, ehitusmäng) ja loovitegevustes.

Lapse arengu eeldatavad tunnetus- ja õpioskused 5-6aastaselt:

- plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärgid, lõpetab alustatud tegevuse;
- järgib ühistegevustes reegleid ja suudab neid selgitada;
- suudab keskenduda tegevusele kuni 25 minutit;
- kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet (ei räägi häälega mida kavatseb teha, vaid teeb seda mõttes);
- kasutab kõnet info saamiseks, uute teadmiste omandamiseks;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- osaleb ühistegevustes rõõmuga;
- osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;
- saab aru asjade suhetest ja omadustest, ajalis – ruumilisest järjestusest;
- püüab korrigeerida oma käitumist või tegevust vastavalt täiskasvanu juhistele;
- laps omab ettekujutust numbritest, tähtedest ja sümbolitest.

Lapse arengu eeldatavad tunnetus- ja õpioskused 6-7aastaselt:

- saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

SOTSIAALSED OSKUSED

Lapse sotsiaalne areng peab tagama ühiskonnas elamiseks vajalike sotsiaalsete oskuste ja pädevuste omandamise. Seepärast on sotsiaalsete teadmiste ja oskuste ning väärtushinnanguliste hoiakute kujundamine üks tähtsamaid kasvatusülesandeid. Suhtlemisest kaastelgaga algab lapse tegelik lõimumine ühiskonda. Laps õpib eristama endast lähtuvaid kogemusi ja reaktsioone teiste omadest ning mõistma, et inimestel võivad olla erinevad kogemused, tunded ja mõtted. Kui lapse eneseteadvus ja mina arenevad, õpib ta hindama ning arvestama ka teiste seisukohti ja hinnanguid. Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ja lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Lapse arengu eeldatavad sotsiaalsed oskused 3-4aastaselt:

- oskab ja julgeb küsida vajadusel abi;
- püüab vahel teisi abistada ja lohutada; tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;
- osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega;
- arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib täiskasvanu;
- saab aru lihtsamatest käitumisreeglitest seltskonnas ning järgib neid igapäevases suhtluses;
- areneb iseseisvalt tegutsemise oskus ja enesekindlus;
- väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
- püüab täita kodukorra reegleid.

Lapse arengu eeldatavad sotsiaalsed oskused 4-5aastaselt:

- naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust, jagab ja vahetab;
- oskab paluda abi täiskasvanult ja ka teiselt lapselt;
- aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi, jälgib reeglite täitmist teiste poolt;
- oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte;
- oskab luua sõprussuhteid;
- oskab teha koostööd;
- püüab mõista teise lapse tundeid, süveneb empaatiavõime;
- teeb vahet halval ja heal käitumisel.

Lapse arengu eeldatavad sotsiaalsed oskused 5-6aastaselt:

- tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses;
- naudib eakaaslaste seltsi ja suudab teha nendega koostööd;
- sõlmib ja hoiab sõprussuhteid teiste lastega;
- suudab tegevustes võtta endale vastutust;
- järgib tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt, oskab reegleid teistele selgitada;
- saab aru heast ja halvast, nii enda, kui teiste suhtes;
- orienteerub oma tegevustes positiivsele hinnangule ja tähelepanule.

Lapse arengu eeldatavad sotsiaalsed oskused 6-7aastaselt:

- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- loob ja hoiab sõprussuhteid;
- saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- selgitab oma seisukohti.

ENESEKOHASED OSKUSED

Enesekohased oskused on lapse suutlikkus eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist (lapse mina-pildi tekkimine, enesehinnang, eneseanalüüsi oskus, eneseteenindusoskus).

Lapse arengu eeldatavad enesekohased oskused 3-4aastaselt:

- väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
- oskab koristada tegevuse lõppedes oma töökoha täiskasvanu meeldetuletamisel;
- tahab olla iseseisev;
- saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;
- teab oma nime, vanust ja sugu.

Lapse arengu eeldatavad enesekohased oskused 4-5aastaselt:

- väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
- hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;
- laps suudab oma asju, riideid korras hoida ja korrastada;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- laps saab hakkama iseseisvalt riietumisega (võib vajada abi paelte sidumise ja lukkudega), söömisega ja elementaarsete hügieeninõuete täitmisega;
- suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;
- oskab jälgida ohutut käitumist teiste suhtes;
- tegevuse lõppedes koristab enda järelt ja aitab teistel koristada;
- suudab teha valikuid ja langetada otsuseid (nt: mida selga panna);
- oskab avalikus kohas käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

Lapse arengu eeldatavad enesekohased oskused 5-6aastaselt:

- proovib oma emotsioone sobival viisil väljendada ning lahendab probleeme sõnaliselt;
- oskab ennast ja enda omadusi kirjeldada;
- oskab avalikus kohas sobivalt käituda ja teab, mida tohib, mida mitte;
- suudab oma asju, riideid korras hoida ja korrastada;
- oskab kasutada erinevaid vahendeid heaperemelikult ning tegevuse lõppedes koristab iseseisvalt enda järelt;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

Lapse arengu eeldatavad enesekohased oskused 6-7aastaselt:

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone sobival viisil väljendada;
- kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- algatab tegevusi ja seab endale eesmärged;
- tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- kasutab erinevaid vahendeid heaperemelikult ning tegevuse lõppedes koristab iseseisvalt enda järelt.

MINA JA KESKKOND

Kuna Tallinna Mesimummu Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku, on meie õppe- ja kasvatustegevuste valdkondadesse lõimitud ka tervisekasvatus, mille eesmärgid, tegevused ja sisu on tihedalt seotud mina ja keskkonna valdkonna ning üldoskustega. Tervisedendus rakendub lisaks igapäevastele õppe- ja kasvatustegevustele ka üritustes ja koostöös lapsevanematega ning piirkondlike asutustega, ohtude pidevas märkamises ja kõrvaldamises.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- saab ettekujutuse oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- väärtustab nii eesti kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult;
- väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna mina ja keskkond sisu:

- sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad ja kombed, teised rahvused Eestis, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid, tervise väärtustamine, tervislik toitumine, ohuallikad ning ohutu käitumine;
- tehiskeskkond: ehitised, kodumasinad, jäätmed, ühissõidukid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus;
- looduskeskkond: kodukoha loodus, loodusvaatlused, muutused looduses, elukeskkond ja selle mõju tervisele, inimese mõju loodusele.

Valdkonna mina ja keskkond õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda;
- suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil, vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- suunatakse last mängudes ümbritsevas looduses, märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;
- suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma

Valdkonna mina ja keskkond lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti:

Lapse arengu eeldatavad mina ja keskkond valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- teab oma sugu (poiss/tüdruk), nime; vanust (arvuna või näitab seda sõrmedel);
- nimetab pereliikmeid (õde, vend, ema, isa); nende nimesid; koduseid tegevusi;
- nimetab oma rühma nime, teab kus on tema asjad (kapp, voodi, käterätik); nimetab rühmakaaslasi, õpetajaid ning õpetajaabi nimepidi;
- nimetab tähtpäevadega seotud tegevusi/kombeid; osaleb neis jõukohasel viisil;
- teab/nimetab Eesti lipu värve;
- teab mõistete hea ja halb tähendust; lohutab haiget saanud kaaslast;
- kasutab igapäevaelus viisakusväljendeid (tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab);
- eristab lähiümbruses asuvaid hooneid/asutusi (kodu, lasteaed, kauplus);
- nimetab kodumasinaid ja –elektroonikat (kell, pliit, külmkapp, pesumasin, raadio jm);
- tunneb rõõmu looduses viibimisest; nimetab lähiümbruse loodusobjekte (puu, lill jms);
- teab tutvustatud kodu- ja metsloomade (-lindude), putukate nimetusi ja kehaosi;
- eristab tuntumaid puu- ja aedvilju ning lilli välimuse ning nimetuse järgi;
- teab/nimetab liiklusvahendeid; teab mõisteid sõidutee ja kõnnitee ning nende otstarvet; teab valgusfoori ja selle tulede tähendust; helkuri kasutamise vajalikkust.

Lapse arengu eeldatavad mina ja keskkond valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- nimetab pereliikmeid: ema, isa, õde, vend ja teab nende nimesid;
- teab oma ees- ja perekonnanime; sugu; vanust;
- teab oma rühma nime; rühmakaaslaste, õpetajate ja õpetajaabi nime;
- teab/nimetab Eesti lipu värve, ja eristab seda teiste lippude seast;
- teab pühadega seotud tegevusi ja osaleb neis eakohaselt;
- teab mõistete hea ja halb tähendust;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- kasutab igapäevaelus eakohaseid viisakusväljendeid;
- märkab abivajavat kaaslast, lohutab haiget saanud kaaslast;
- oskab nimetada kodumasinaid ja –elektroonikat, teab nende otstarvet;
- nimetab liiklusvahendeid; teab mõisteid sõidutee ja kõnnitee; teab valgusfoori ja liiklusmärkide otstarvet; ohutu liiklemise nõudeid; helkuri kasutamise vajalikkust;
- märkab lähiümbruses korratust ja toob prahi kokkulepitud kogumiskohta;
- teab /nimetab inimese kehaosi;
- oskab märgata ohtu ja sellest hoiduda;
- nimetab tuttavaid kodu- ja metsloomi (-linde), putukaid ja nende kehaosi;
- teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures (kodus);
- eristab tuntumaid puu- ja aedvilju, aia- ja metsalilli välimuse ning nimetuse järgi.

Lapse arengu eeldatavad mina ja keskkond valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- kirjeldab oma kodu/ perekonda (pereliikmed/ lähisugulased: nimed, ametid, kodused tegemised);
- teab oma nime, vanust, sugu, kodust aadressi, rahvust, keelt;
- järgib viisakusnõudeid, lauakombeid, rühma reegleid;
- teab rühma/lasteaia nime, nimetab lasteaiatöötajaid ja nende tegevusi; nimetab erinevaid ruume lasteaias ning teab nende otstarvet; kirjeldab lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid;
- teab EV sümboleid, tähtpäevi, nimetab sündmusi;
- teab/mõistab oma, võõra ja ühise tähendust; mõistete õige ja vale tähendust;
- märkab abivajavat kaaslast ja oskab teda lohutada, andeks anda ja leppida;
- kirjeldab kodumasinaid ja –elektroonikat, sõidukeid ning teab nende otstarvet ja nendega seotud ohte;
- mõistab säästva tarbimise põhimõtteid (prügi sorteerimine, vee- ja elektrikasutus jms);
- nimetab/ järgib enesehügieeni ja tervist hoidvaid tegevusi (nt riietumine, hügieeniharjumused, toitumine, kehaline aktiivsus, uni, puhkus, hea tuju, meeldivad suhted).
- oskab märgata ohtu ja sellest hoiduda ning abi kutsuda;
- nimetab veekogusid, taimi, kodu- ja metsloomi ja putukaid;
- oskab hoida enda ümber puhtust looduses, koduümbruses jms; mõistab, miks on vaja istutada puid ja muid taimi;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- teab/ nimetab liiklusvahendeid, nende otstarvet; liiklust reguleerivate vahendite (märgid, foorid, jms) vajalikkust/ otstarvet; mõisteid sõidu- ja jalakäijate tee; ohutu liiklemise reegleid ja ohutusnõudeid (helkur, vest, kiiver, turvavöö jms).

Lapse arengu eeldatavad mina ja keskkond valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- teab lasteaia nime, aadressi, selles töötavate inimeste elukutseid; nimetab erinevaid ruume lasteaias ning teab nende otstarvet; kirjeldab lasteaia õueala ning seal kasutatavaid vahendeid;
- teab oma nime, vanust, sugu, kodust aadressi, rahvust; tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- kirjeldab oma perekonda, kodu, traditsioone, koduseid tegevusi, kodumasinaid ja nende otstarvet;
- oskab märgata ohtu ja sellest hoiduda;
- teab ja kirjeldab, kuidas tegutseda ohuolukorras;
- teab nimetab üldtuntud elukutseid ja nende töövahendeid;
- teab EV sümboleid, tähtpäevi, rahvakombeid (vastlad, mardipäev, kadripäev) ja nendega seotud tegevusi;
- järgib üldtuntud viisakusreegleid ja –kombeid;
- teab mõistete õige ja vale tähendust;
- teab, mis on sõprus; oskab andeks anda ja leppida; märkab kaaslast ja oskab nteistega arvestada;
- oskab väljendada oma emotsioone teisi arvestavalt (rõõm, mure jms);
- teab/ nimetab liiklusvahendeid, nende otstarvet; liiklust reguleerivate vahendite (märgid, foorid, jms) vajalikkust/otstarvet; mõisteid sõidu- ja jalakäijate tee; ohutu liiklemise reegleid ja ohutusvahendeid (helkur, vest, kiiver, turvavöö jms);
- nimetab/ järgib enesehügieeni ja tervist hoidvaid tegevusi (nt riietumine, hügieeniharjumused, toitumine, kehaline aktiivsus, uni, puhkus jms);
- nimetab veekogusid, taimi, kodu- ja metsloomi, putukaid;
- selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, toit ning õhk taimedele ja loomadele tähtsad;
- märkab lähiümbruses korratust ja hoiab korda; mõistab säästva tarbimise põhimõtteid (prügi sorteerimine, vee- ja elektrikasutus jms); kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist.

KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtluses;
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandatud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna keel ja kõne sisu on:

- keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Valdkonna Keel ja kõne õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keele vahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisele, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõigis tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud), lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda, laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama, ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi ning lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi seostatult mängude ja igapäevategevustega (nt nimekirjade koostamine, joonistusele pealkirja kirjutamine, kaardi või kirja kirjutamine täiskasvanu abiga).

Valdkonna keel ja kõne lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti:

Lapse arengu eeldatavad keel ja kõne valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- algatab ise aktiivselt suhtlust;
- suhtleb meelsasti ja aktiivselt eakaaslastega koostegevuses;
- küsib täiskasvanult palju küsimusi teda ümbritsevate asjade kohta;
- kommenteerib enda ja kaaslaste tegevust (räägib, mida tehti) 2–3 lausega;
- räägib 2–3 lausega mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest;
- jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi;
- kasutab erinevat intonatsiooni ja hääletugevust sõltuvalt suhtluseesmärgist (teatamine, küsimine, palve jm);
- kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, sh koondlauseid;
- kasutab kõnes lihtsamaid suhteid väljendavaid rind lauseid (sidesõnad *ja, aga*);
- kasutab kõnes õigesti tegusõna lihtmineviku vorme (nt *sõitis, laulsid*);
- kasutab kõnes objektide osade/detailide nimetusi;
- kasutab kõnes mõningaid liitsõnu;
- kasutab oma kõnes tuttavaid 2–3silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris;
- hääldab sõnades õigesti lihtsamatest häälikutest koosnevaid konsonantühendeid (nt *-nt, -lt, -mp* jne);
- tunneb täiskasvanu häälimise või rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas;
- tunneb ära ja nimetab üksikuid tähti;
- matkib lugemist ja kirjutamist, kritseldades kriidi või pliiatsiga;
- vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab pildile ning kommenteerib pilte;
- kuulab sisult ja keelelt jõukohaseid ettelõetud tekste.

Lapse arengu eeldatavad keel ja kõne valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevussituatsiooni, nt vahetab vesteldes muljeid oma kogemuste põhjal, esitab tunnetusliku sisuga küsimusi (nt *Miks ta nii tegi? Kuidas teha?*);
- kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääletugevust;
- kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- kirjeldab täiskasvanu abiga olukorrapilti ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust;
- annab kuuldu teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil;
- jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3–5 lausungiga (nt mida ta tegi kodus pühapäeval);
- loeb peast kuni 4realisi liisusalme/luuletusi;
- kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid;
- kasutab kõnes omadussõna võrdlusastmeid (*suur - suurem - kõige suurem*);
- kasutab kõnes mõningaid vastandsõnu (nt *lühike - pikk, must - puhas*);
- kasutab kõnes mõningaid iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu (nt *arg, kaval, igav*);
- kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu *hommik, päev, õhtu, öö*;
- hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- hääldab õigesti 3–4silbilisi tuttava tähendusega sõnu;
- hääldab õigesti kõiki häälikuühendeid 1–2silbilistes tuttava tähendusega sõnades;
- tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a hääliku ühendites);
- kuulab ettelugemist, olles seejuures aktiivne (osutab piltidele, küsib, parandab ettelugejat tuttava teksti puhul);
- kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (nt oma nime).

Lapse arengu eeldatavad keel ja kõne valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta (nt *Kus ja kellega ta elab? Kas tal on lapsi?*);
- annab edasi kuuldu teksti (nt muinasjutu) sündmuste järgnevust, põhjusi ning tegelaste käitumist täiskasvanu suunavate küsimuste/korralduste abil;
- jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausetega;
- märkab grammatikavigu täiskasvanu kõnes (nt *lugeb p.o loeb; mõmmi maga p.o mõmmi magab; lillene p.o lilleline; seen kasvab all kuuse p.o seen kasvab kuuse all*) ning osutab neile;
- kasutab kõnes enamasti õigesti umbisikulist tegumoodi (*loetakse, pesti*);
- kasutab kõnes õigesti aega väljendavaid määrsõnu *eile, täna, homme*;
- kasutab kõnes mõningaid samatähenduslikke sõnu (nt *jookseb, lippab, sibab*);
- mõistab samatüveliste sõnade tähenduste erinevusi (*joonistaja, joonistus, jooneline*);
- kordab järele ja hääldab ise õigesti kõiki emakeele häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu;
- määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus, keskel) häälikuühendita sõnas;

- loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe- ja tänavanimed, sildid).

Lapse arengu eeldatavad keel ja kõne valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- jutustab pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- hääldab etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- eristab sõnas häälikuid, määrab nende järjekorra ja pikkuse;
- tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirja pildis ära mõned sõnad;
- kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe lõimitud tegevuste kaudu. Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

Õppe- ja kasvatuseesmärgiks on, et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna eesti keel kui teine keel sisu:

- kuulamine,

- kõnelemine,
- Eesti kultuuri tutvustamine.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks:

- eesti keele kuulamine ja omandamine praktiliste tegevuste käigus, kus verbaalset suhtlemist toetab mitte verbaalne kontekst;
- erinevate meelte kaasamine ja näitlikustamine: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäeva tegevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi;
- korratakse õpitud erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- pedagoogi õige kõne mudelite kasutamine ning delikaatsus vigadele osutamisel;

Lapse arengu eeldatavad eesti keel kui teine keel valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- tunneb huvi eest keele vastu;
- kuulab ja tajub eesti keele kõla;
- kordab järele lihtsamaid sõnu;
- tunneb huvi Eesti rahvussümbolite vastu;
- reageerib vastavalt lihtsatele korraldustele.

Lapse arengu eeldatavad eesti keel kui teine keel valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- kuulab eestikeelset lugemist ja jutustamist;
- mõistab lihtsamaid esitatud küsimusi ja oskab neile vastata;
- tunneb ära lihtsamad õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid;
- teab lihtsamaid õpitud viisakusväljendeid;
- tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu;
- kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tegevuste, esemete ja omaduste nimetamisel;
- hääldab järele kuulnud sõnu;
- tunneb ära Eesti lipu ja oskab seda kirjeldada;
- oskab nimetada, mis riigis ta elab;
- tunneb huvi Eestis tähistatavate rahvakalendri tähtpäevade ja rahvaloomingu vastu.

Lapse arengu eeldatavad eesti keel kui teine keel valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- kuulab eestikeelset lugemist ja jutustamist ning tunneb kuuldu pildil ära;
- mõistab lihtsamaid esitatud küsimusi ja oskab neile vastata;
- tunneb ära lihtsamad õpitud sõnad ja väljendid ning mõistab neid;
- kasutab lihtsamaid õpitud viisakusväljendeid;
- kasutab õpitud sõnu tegevuste, esemete ja omaduste nimetamiseks;
- oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid;
- kasutab endast rääkides sõna mina;
- vastab küsimustele õpitu piires;
- teab peast mõnd eestikeelset laulu või luuletust;
- tunneb huvi eesti keeles lugemise ja kirjutamise vastu;
- tunneb kirjaõppimise ära oma nime;
- tunneb Eesti rahvussümbolitest: lippu, rahvuslindu ja rahvuslille ning oskab neid nimetada;
- oskab nimetada mõnda Eestis tähistatavat riiklikku ja rahvuslikku tähtpäeva;
- oskab laulda mõnda tuntud eesti lastelaulu;
- teab mõnda eestikeelset liisusalmi.

Lapse arengu eeldatavad eesti keel kui teine keel valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud õpitud suhtlussituatsiooniga;
- mõistab ettelõetud või jutustatud eakohase eestikeelse teksti põhisisu;
- mõistab esitatud küsimusi;
- tunneb ära õpitud/omandatud sõnad ja väljendid ning mõistab neid;
- kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhtlussituatsioonides;
- kõneleb õpitud sõnavara piires, suudab alata ja lõpetada lihtsamat vestlust;
- vastab küsimustele ning oskab ise esitada lihtsamaid küsimusi;
- moodustab ise lihtsamaid fraase ja lihtlauseid;
- räägib õpitud sõnavara piires endast ja oma perest ning vestleb õpitud teemadel;
- teab peast mõnda eestikeelset laulu ja luuletust;
- tunneb eesti keele häälikuid ja tähti;
- hääldab korrektselt lihtsamaid häälikuid;
- tunneb kirjaõppimise ära mõned eestikeelsed sõnad;
- oskab kirjutada oma nime trükitähtedega;

- teab ja oskab Eesti rahvussümbolitest kirjeldada Eesti lippu, rahvuslille ja rahvuslindu;
- oskab kirjeldada mõne Eestis tähistatava tähtpäevaga seotud kombeid, sh oma kogemuste põhjal.

MATEMAATIKA

Matemaatikast aru saamist alustatakse vaatlemises, uurimisest, arendatakse edasi võrdlemisel ja arvutamisel kasutades selleks erinevaid õppe- ja kasvatustegevuse valdkondi, olmesituatsioone ja mängu. Matemaatikast aru saamine tugineb käelistele, sõnalistele ja mõttelistele tegevustele ja aitab lapsel orienteeruda teda ümbritsevas looduses, esemelises ja ajalises maailmas.

Valdkonna matemaatika õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- innustatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama ning selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemetes erinevusi ja sarnasusi ning oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ning kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikas, ergutades sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused);
- toetatakse üldistusteni jõudmist ja mõistete kujundamist erinevates objektides sarnaste ja erinevate tunnuste ning omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatuseesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe-kolme tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulka;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuse põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma päevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil;

- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkond matemaatika sisu:

- hulgad ja loendamine;
- arvud ja arvutamine;
- suurused ja mõõtmine;
- aja- ja kohamõisted;
- geomeetrilised ja ruumilised kujundid.

Lapse arengu eeldatavad matemaatika valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- sorteerib esemeid rühmadesse, millel on üks ühine joon (värv, kuju, suurus);
- oskab kasutada kohamõisteid (all, üleval, peal, ees, taga);
- oskab kasutada ajamõisteid (hommik, päev, õhtu, öö);
- iseloomustab ööd (on pime) ja päeva (on valge);
- nimetab talvele ja suvele iseloomulikke nähtusi;
- eristab geomeetrilisi kujundeid (ring, ruut, kolmnurk) ja leiab neid ümbritsevast keskkonnast;
- koostab lihtsamat muustririda;
- loendab kokku kuni 5 eset;
- oskab laduda esemeid suuruse/ pikkuse järjekorda;
- oskab kokku panna 12-tükilise pusle;
- nimetab ja näitab värve;
- otsustab, kas nimetatud ese kuulub/ei kuulu moodustatud hulka.

Lapse arengu eeldatavad matemaatika valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- Rühmitab esemeid, olendeid kahe erineva tunnuse alusel
- teab ja oskab märgata esemete ühiseid tunnuseid (värv, kuju, suurus);
- oskab kasutada ruumimõisteid (ülal, alla, eest, taga, keskel, vasak, parem, kõrval, vahel);
- tunneb värvusi; hele-tume;
- oskab loendada 7 piires;
- tutvub arvudega 10ni;
- tunneb geomeetrilisi kujundeid (ring, ruut, kolmnurk, ristkülik, ovaal); Näeb ja oskab kirjeldada

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- ruudu ning ristküliku sarnasusi ja erinevusi ning leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast.
- eristab aastaaegu ja oskab märgata looduse muutumist.
- võrdleb esemete hulki paaridesse seades ning otsustab, mida on rohkem kui, vähem kui;
- järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi;
- teab ööpäeva osi hommik- päev- õhtu- öö; kirjeldab tegevusi ja sündmusi eile- täna- homme.

Lapse arengu eeldatavad matemaatika valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- kasutab sõnu: eile, täna, homme;
- Oskab nimetada antud arvule eelnevat/järgnevat arvu;
- tunneb kõiki numbreid 10ni;
- teeb vahet arvu ja numbri mõistel, teab nende vahelist seost;
- loendab hulki 10ni;
- Võrdleb arve (*on suurem kui, on väiksem kui*);
- Järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi;
- Mõõdab pikkust, laiust ja kõrgust kokkulepitud mõõtevahendiga;
- oskab öelda, milles poolest esemed sarnanevad ja erinevad;
- teab ja oskab näidata poolt ning tervet;
- oskab ruumis enda asukohta määrata ja seda sõnaliselt väljendada;
- nimetab õiges järjekorras nädalapäevad; teab töö- ja puhkepäevi;
- oskab etteantud arvu järgi hulkasid moodustada;
- nimetab eelnevat ja järgnevat arvu;
- laps tunneb geomeetrilisi kujundeid;
- eristab/ nimetab ööpäeva ja aastaegade vaheldumisega seonduvaid muutusi/erisusi.

Lapse arengu eeldatavad matemaatika valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;
- teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =;
- koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesti;
- järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- oskab öelda kellaega täistundides;
- nimetab nädalapäevi, kuid, aastaagu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

KUNST

Kunstitegevustes saab laps oma mõtteid ja tundeid loovalt väljendada, arendada fantaasiat, kinnistada teistes valdkondades omandatud teadmisi, omandada tehnilisi oskusi kunsti valdkonnas.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkond kunst sisu on:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete ning tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile vormi, kuju ja esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Valdkonna kunst õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Lapse arengu eeldatavad kunsti valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- muljub ja näpistab, juhendamisel rullib ja veeretab voolimismaterjale;
- surub sõrme või pulgaga pehmesse materjali auke, teeb pinnale jooni ja täppe;
- valib sageli vabaks tegevuseks joonistamise (kritseldab) või plastiliiniga voolimise ja kääridega lõikamise;
- meeldetuletamisel hoiab õigesti käes joonistusvahendeid;
- inimest kujutades joonistab peajalgse;
- juhendamisel võtab pintsliga värvi, loputab pintslit vees;
- tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe (pintslitrükk);
- teeb näpuvärvidega punkte, jooni;
- kleebib erinevaid detaile ja kujundeid;
- kaunistab ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid;
- kasutab erinevaid värve, räägib, mida kujutab;

- lõikab paberist ribasid.

Lapse arengu eeldatavad kunsti valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka oma fantaasiatest;
- kasutab emotsioonide, nähtuste, esemete jne kujutamiseks värvitoone oma seostest ja tunnetest lähtuvalt;
- võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, kollast, punast, rohelist, valget, musta, pruuni ja roosat;
- voolib kerast, silindrist õõnesvorme;
- muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades;
- nii ümar- kui ka piklikke vorme töödeldes loob soovitud esemeid,
- ühendab voolitud detaile omavahel;
- oskab lõigata ribasid ja piirjoone järgi;
- oskab lihtsamaid voltimisvõtteid;
- oskab rebida tükikesi ja ribasid;
- kasutab iseseisvalt liimipulka;
- oskab värvida piirjoonte sees;
- kasutab joonistamisvahendeid liigse surveta;
- oskab kujutada mustrit kasutades geomeetrilisi kujundeid;
- kasutab looduslikku materjali koos teiste materjalidega;
- vaatleb omal algatusel raamatuillustratsioone ja kunstitöid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust;
- jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud, ning nimetab, mis materjale ta on oma töös kasutanud;
- suhtub heasoovlikult kaaslaste töödese.

Lapse arengu eeldatavad kunsti valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.
- rebib ja lõikab paberist välja lihtsamaid kujundeid;
- voolib juhendamisel ühest tükist venitades ning pigistades sellest välja terviku erinevaid osasid;
- kasutab esemete ilustamisel lihtsaid trükke ja moodustab mustri erinevaid rütme.

Lapse arengu eeldatavad kunsti valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna muusika sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis-rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalsed aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Lapse arengu eeldatavad muusika valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- huvitub laululistest tegevustest ja püüab õpetajaga kaasa laulda nt üksikuid silpe, sõnu, laululõike;
- osaleb laulude esitamises;
- liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit;
- reageerib emotsionaalselt muusika iseloomule;
- mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapiiril, kõlapulkadel, randmekuljustel, väikesel trummil ja marakal.

Lapse arengu eeldatavad muusika valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- laulab rühmaga samas tempos;
- laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule;
- väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu;
- tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente;
- osaleb laulumängudes;
- kuulab laulu ja muusikapala;
- väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega;
- tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule;
- mängib rütmipille;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- eristab kuulates neid tämbri järgi.

Lapse arengu eeldatavad muusika valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- laulab väljahingamisel loomuliku häälega;
- esitab laule rühmaga samas tempos;
- laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule;
- muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal
- (tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit;
- esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente;
- kuulab laulu ja muusikapala huviga;
- väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste kaudu;
- mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille;
- mängib rütmisaateid lasteriimidele ja –lauludele;
- ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos;
- mängib tamburiini, kõlatoru, võrutrummi ja kastanjette.

Lapse arengu eeldatavad muusika valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist;
- laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ning esitab neid rühmas;
- liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades näiteks hüpaksammu ja eesgaloppi;
- kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt;
- tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants);
- väljendab loovalt muusika kuulamisest saadud elamusi;
- mängib rütmi- ja meloodiapillidel lihtsamaid ostinato kaasmänge;
- mängib pilliansambelis.

LIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna liikumine sisu:

- kehalise kasvatusel alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, uisutamine, ujumine jms. vastavalt võimalustele;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Lapse arengu eeldatavad liikumise valdkonna tulemused 3-4aastaselt:

- sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi;
- sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes;
- teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi;
- mängib 2–4 reeglita liikumismänge;
- pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel;
- sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni;
- hoiab oma kohta erinevates rivistustes: kolonnis, ringis, viirus.

Lapse arengu eeldatavad liikumise valdkonna tulemused 4-5aastaselt:

- nimetab kodukohas harrastatavaid spordialasid ja peetavaid spordivõistlusi;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas;
- õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise;
- kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes;
- mängib kollektiivseid võistlusmänge;
- tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu;
- teeb vahenditega (palliga, hüpitsaga) harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti;
- valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes;
- sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.

Lapse arengu eeldatavad liikumise valdkonna tulemused 5-6aastaselt:

- sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised;
- kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi;
- talub kaotust võistlusmängudes;
- teab ja kasutab mõisteid õpitud terminoloogia piires;
- õnnetuse või ohu korral teab, kuidas kutsuda appi täiskasvanu;
- käsitseb mängu- ja spordivahendeid loovmängudes;
- valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu;
- säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu.

Lapse arengu eeldatavad liikumise valdkonna tulemused 6-7aastaselt:

- keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- asutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- mängib sportlike elementidega mänge (korvpall, jalgpall jne);
peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

LAPSE ARENGU JÄLGIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED

Lapse arengu jälgimise, dokumenteerimise, analüüsimise ja hindamise **eesmärk** on koguda lapse kohta informatsiooni mida saab kasutada lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, arengu toetamiseks, õppe- ja kasvatustegevuste kavandamiseks ning tagasiside andmiseks lapsevanemale. Lapse arengu hindamine lasteaias on järjepidev protsess, mis koosneb info kogumisest, dokumenteerimisest, info analüüsimisest ning edaspidiste tegevuste planeerimisest.

Lapse arengu **info kogumine, dokumenteerimine ja analüüsimine** on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Õpetajad viivad arengu analüüsi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes. Lapse arengu hindamise aluseks on lapse individuaalne areng, eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Igapäevast õppe- ja kasvatustegevust analüüsib õpetaja **õppe- ja kasvatustegevuse päevikus**, mis on nähtav üksnes rühmaõpetajatele, juhtkonnale ja teistele lapsega tegelevatele õpetajatele. Info kogumiseks kasutatakse erinevaid vaatluseid, tegevuskirjeldusi, arenguvaatlustabeleide, video- ja audiosalvestusi, intervjuusid, töölehti, teste, kunstitöid ja fotosid laste töödest. Lapse arengu dokumenteerimiseks koostatakse igale lapsele **arengumapp**, kuhu kogutud materjal annab ülevaate lapse saavutustest ja arengust pikema perioodi jooksul. Info kogumine ja arengumapi sisu lähtub rühma eripäradest ning on täpsemalt lahti seletatud rühma õppeaasta tegevuskavas. Arengumapp on nähtav rühmaõpetajatele, juhtkonnale, teistele lapsega tegelevatele õpetajatele, lapsele ja tema vanematele. Lasteaiast lahkudes saab laps oma arengumapi kaasa.

Üks kord õppeaastas viivad õpetajad läbi lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi **arenguestluste**, mis annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest, selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Lapse arengu hindamise ja arenguestluste tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel.

ERIVAJADUSEGA LAPSE TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, oskustest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Varajane märkamine ja sekkumine on oluline erivajadustega laste ja nende perede toetamisel.

Lasteaias toimub erivajaduste väljaselgitamine koostöös:

- lapsevanemate,
- rühmaõpetajate,
- muusika – ja liikumisõpetajate;
- juhtkonna
- ja võimalusel erialaspetsialistega (eripedagoog, sotsiaaltöötaja, psühholoog, logopeed).

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor. Koostöö tihendamiseks korraldatakse vajadusel ümarlaudu lastevanemate ja spetsialistidega. Tallinna Mesimummu lasteaias on erivajadustega lapsed tavarühmades ning õppe- ja kasvatustöö toimub kaasava hariduse põhimõtetel:

- loome võrdseid võimalusi kõigile lastele;
- märkame kaasamise positiivseid mõjusid;
- pakume lapse võimetele ja eeldustele vastavat haridust.

Esimene tasand on märkamine, mis hõlmab kõiki lasteaias lapsi. Rühmaõpetajad vaatlevad, jälgivad ja hindavad lapse arengut. Vajadusel tehakse spetsiifilisi vaatluseid individuaalsete eripärade hindamiseks: Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt heaks kiidetud raamat „Erivajaduste määratlemine“ 2017 (Glynis Hannell). Vajadusel kaasatakse vaatluste läbiviimiseks ka õppealajuhatajat.

Teine tasand on koostöö, individuaalse arenduskava (Lisa 1) koostamine ja rakendamine (IAK). Vajadusel koostavad rühmaõpetajad IAK koostöös muusika- ja liikumisõpetajate ning juhtkonnaga kaasates lapsevanemaid ja vajadusel spetsialiste. IAK määrab kindlaks lapse arengulisi erivajadusi arvestatava õpetuse, individuaalsed eesmärgid ja eriabi teenused, mis on

Tallinna Mesimummu Lasteaed

vajalikud lapse toetamiseks. IAK koostatakse konkreetsele lapsele neis valdkondades, mille arengutase erineb eeldatavast eakohasest arengust. IAK kaitseb lapse huve ja arvestab tema arengutaset ning erivajadusi.

Laste arenguliste ja hariduslike erivajaduste varajase märkamise ning individuaalse arengu toetamiseks teeb Tallinna Mesimummu Lasteaed koostööd Tallinna Õppenõustamiskeskuse ja Rajaleidjaga. Erivajadustega laste toetamine toimub vastavalt lasteaia õppekavale arvestades lapse eripärasid ning mille aluseks on hea koostöö koduga. Kõneravi vajavad lapsed selgitab välja logopeed, kes uurib laste kõne arengut: hääldamist, sõnavara, grammatikat, lauseehitust, jutustamisoskust ja kõne defekte. Logopeed annab korraldusi ja jagab juhtnööre lastega edaspidiseks tööks nii õpetajatele kui ka lapsevanematele. Logopeed käib Mesimummu lasteaias Tallinna Õppenõustamiskeskusest korra aastas ning peale uuringuid annab tagasisidet ja soovitusi lapsevanematele ja õpetajatele.

Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel. Mitte eesti kodukeelega lapsed omandavad eesti keele lõimitud tegevuste kaudu ning õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja eesmärgid tulenevad eesti keel kui teine keel valdkonnast. Vastavalt lapse arengule individualiseeritakse õppe- ja kasvatustegevusi.

Koolipikenduse küsimustes nõustatakse lapsevanemaid. Vastavalt Tallinna Haridusameti nõustamiskomisjoni otsusele saavad koolipikendust taotlenud lapsevanemad oma lapsele vajadusel aastase koolipikenduse. Koolipikendust saavatele lastele töötatakse välja individuaalne arenduskava koostöös lapsevanemate ja erialaspetsialistidega, lähtudes nõustamiskomisjoni soovitustest.

Erivajadustega laste rühmaõpetajad saavad vajalikke täiendkoolitusi, et paremini toetada lapsi. Kui laps on suunatud edasi spetsialisti poole või läheb täiendatavatele uuringutele siis võib lapsevanem paluda lasteaiapoolset iseloomustust (Lisa 2), et spetsialistil oleks terviklikum ülevaade. Lapsevanem ei ole kohustatud avaldama lasteaiale spetsialisti tagasisidet, kuid antud info aitab kindlasti paremini last toetada ka lasteaias.

Kolmas tasand on analüüsimine ja kokkuvõte. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõte IAK rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Analüüsist

ja kokkuvõttest lähtuvalt planeeritakse edasised tegevused: tugiteenuse jätkamine, lõpetamine või jätkamine teisel kujul, täiendavate uuringute soovitamise, ettepanek nõustamiskomisjoni suunamiseks, muutused IAK's või keskkonnas. Nõustamiskomisjoni pöördub lapsevanem lapse meditsiiniliste uuringute järgselt. Nõustamiskomisjoni otsuse alusel jätkub eriõpetuse ja tugiteenuste rakendamine lasteaiarühmas või erilasteaias. Erivajaduste väljaselgitamine ja toetamine on pikaajaline ja järjepidev protsess, mis toob tiheda koostööga positiivseid tulemusi.

KOOSTÖÖ LAPSEVANEMATEGA

Koostöö toimub aususe ja vastastikuse usalduse põhimõtetel. Lasteasutus loob lapsevanematele võimalused osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele. Lapsevanematel ja lasteaiapersonalil on ühine vastutus lapsele soodsa arengukeskkonna loomise, tema arengu, kasvu ja õppimise toetamise eest. Lasteasutus loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu kasvatusküsimustes.

Lasteaed toetab lapsevanemat lapse kodusel kasvatamisel ja arendamisel. Lasteaia tegevuse nii lühi- kui pikaajalisel planeerimisel arvestatakse lastevanemate ootuste ja soovidega. Kodu kasvatuspõhimõtete tundmine on aluseks lasteaias õpetajale lapse kasvatuskäitumise hindamisel ja õppe- ja kasvatusgevuse kavandamisel. Lastevanematega koostöö võtmeisikuks on lapse rühma õpetaja, kes igapäevaselt puutub kokku nii laste kui lapsevanematega. Rühma vanemate ootuste ja soovidega arvestamine ning planeeritud ühisüritused kajastuvad rühma tegevuskavas.

Koostöövormid lapsevanematega rühma tasandil:

- Info rühma stendil;
- igapäevane infovahetus õpetajaga;
- Eliis keskkond
- rühma lastevanemate koosolek
- Individuaalne vestlus õpetajaga
- Pere- või arenguvestlus õpetajaga lapse arengust
- Ühisüritus – väljasõit, rühmapidu, sünnipäevapidu

Koostöövormid lapsevanematega asutuse tasandil:

Tallinna Mesimummu Lasteaed

- Hoolekogu koosolek
- Vestlus lasteaia juhatusega
- Lastevanemate üldkoosolek
- Lastevanemate koolitus
- ühisüritus

Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Lapsevanema esmased koostööpartnerid on lasteasutuses selle rühma õpetajad, mille nimekirja on laps kantud. Vajadusel kaastakse lapsevanema või õpetaja ettepanekul ja lapsevanema nõusolekul teisi lasteasutuse pedagooge ja spetsialiste. Pedagoog teavitab vastavalt vajadusele jooksvalt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Lapsevanemat teavitatakse lapse arengust ja õppimisest iga-aastaselt arenguvestlusel. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest teavitatakse lapsevanemaid lasteasutuse tegevust kajastaval veebilehel ja rühma stendil. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lastevanematele korraldatakse lasteaia poolt vähemalt üks kord aastas (septembris) lastevanemate koosolekuid, kus tutvustatakse rühma ja lasteaia tegevuskava, lapse arengu hindamise põhimõtteid, käsitletakse aktuaalseid pedagoogilisi teemasid. Lasteaed kaasab lapsevanemaid erinevate rühma ürituste planeerimisel, korraldamisel ja läbiviimisel. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusteprotsessi kavandamises arenguvestluste kaudu, kus lapsevanemale tutvustatakse lapse arengu ja õppimise tulemusi ning selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Selle põhjal kavandatakse vajadusel koostöös lapsevanemaga õppe- ja kasvatustegevused, arvestades lapse eripära. Lapsevanemal võimaldatakse anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele alljärgnevalt: edastades enda tagasiside vahetult rühma õpetajale; edastades enda tagasiside vahetult lasteasutuse direktorile; läbiviidavate lastevanemate rahulolu küsimustikele vastamise kaudu.

KOOLIVALMIDUS

Kooliküpsus on lapse intellektuaalse, kehalise ning sotsiaalse arengu protsesside tulemus, mis toimub ilma välise sekkumiseta. Kooliküpsus saabub sisemiste jõudude ning soodsa ümbruse koosmõjul, kusjuures lapse põhitegevuseks peab sealjuures olema mäng ja suhtlemine täiskasvanutega. Kooliküpsuse märkide hulka kuuluvad füüsilised muutused (jäävhammaste ilmumine, muutused kehaproportsioonides), vaimsed muutused (valmisolek pingutada, teadmishuvi, arutleva mõtlemise võime), sotsiaalne areng (tahte areng, rolli- ja koosmängu eelistamine). Kooliküpsus on koolivalmiduse eeltingimus. Kooliküpsus kujuneb välja samm-sammult läbi aastate.

Koolivalmidus on lapse vaimne, sotsiaalne ja kehaline valmisolek minna mänguliselt õppetegevuselt üle suunatud ning kõrgema taseme õpitegevusele ehk kooliküpsus koos koolis õppimise alustamiseks vajalike oskuste ja teadmistega. Koolivalmidus väljendub soovis õppida, omandada uusi teadmisi, jälgida ja täita täiskasvanu selgitusi ja korraldusi. Koolivalmiduse saavutamiseks on vaja soodsat keskkonda ja lapse enda motivatsiooni ja aktiivsust.

Lapse koolivalmiduse kujunemist jälgitakse õpetajate poolt lapse arengu analüüsimise käigus kogu lasteaias käimise perioodil. Koolivalmiduse hindamine toimub Koolieelse Lasteasutuse Riiklik Õppekava ja varasemate arengu hindamiste põhjal. Enne kooli minekut väljastab lasteaed lapsele koolivalmiduskaardi. **Koolivalmiduskaart** (Lisa 3) on dokument, milles kirjeldatakse laste arengu tulemusi üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lähtuvalt koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed.

Koolivalmiduskaardi väljastamine on lasteasutusele kohustuslik lastele:

- kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud seitsmeaastaseks
- kelle vanemad taotlevad koolikohustuslikust east noorema lapse kooli õppima asumist
- kellel on nõustamiskomisjoni soovitusel koolikohustus ühe õppeaasta võrra edasi lükatud.

Koolivalmiduskaardi allkirjastavad selle koostamisel osalenud isikud, sh õpetaja, lapsevanem (eestkostja) ja lasteasutuse direktor või selleks volitatud isik. Koolivalmiduskaardile märgitakse

laps lasteasutuses viibitud ajaperiood. Koolivalmiduskaart koostatakse kahes eksemplaris, millest üks väljastatakse lapsevanemale ja teine jääb lasteasutusse. Koolivalmiduskaart väljastatakse lapsevanemale lasteasutusest lahkudes. Vanem võib esitada koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust. Koolivalmiduskaardid registreeritakse ja säilitatakse lasteasutuses 5 aastat.

Koolikohustuse edasilükkamise taotlemiseks esitab nõutavad dokumendid lapsevanem nõustamiskomisjonile. Koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamist reguleerib Sotsiaalministri 12. augusti 2010. a määrus nr 49 „Koolikohustuse täitmise edasilükkamise tingimused ja kord“. Koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamise aluseks on lapse tervislik seisund. Otsuse koolikohustuse täitmise edasilükkamise kohta teeb lapse elukoha- või haridusasutuse asukohajärgne nõustamiskomisjon.

Nõustamiskomisjon arvestab arsti (perearsti, lastearsti, psühhiaatri) poolt tehtud kirjalikku otsust lapse tervisliku seisundi kohta. Koolikohustuse täitmise edasilükkamise aluseks on järgmised tervisehäired.

Perearsti või lastearsti otsuse alusel:

- äge haigus, kroonilise haiguse ägenemine või raske trauma, mis on vajanud pikaajalist (üle kuue nädala) haiglaravi viimasel aastal enne kooli astumist;
- kõne ja keele arenguhäired (logopeedilise uuringu alusel);
- neurootilised häired.

Psühhiaatri otsuse alusel:

- segatüüpi spetsiifilised arenguhäired;
- pervasiivsed arenguhäired (autismispektrihäired);
- hüperkineetilised häired (aktiivsushäire, tähelepanuhäire);
- segatüüpi käitumis- ja tundeeluhäired;
- suhtlemishäired;
- neurootilised häired.

Koolikohustuse täitmise edasilükkamise taotlus rahuldatakse vaid juhul, kui selles ajavahemikus tagatakse lapsevanema poolt lapse arenguks ja taastusraviks vajalik keskkond ning võimalus jätkata alushariduse omandamist kuni koolimine kuni.

ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Tallinna Mesimummu Lasteaia õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal augustikuu jooksul. Õppekava muudetakse:

- seoses muudatustega haridusalases seadusandluses;
- lasteaia pedagoogide, personali või hoolekogu ettepanekul;

Õppekava kooskõlastatakse Tallinna Mesimummu Lasteaia pedagoogilise nõukogu ning hoolekoguga. Õppekava kinnitab Tallinna Mesimummu Lasteaia direktor.

LISAD

Lisa 1

LAPSE INDIVIDUAALSE ARENGU KAART

Kaardi avamise aeg:

Lasteaeda tuleku aeg:

ÜLDANDMED LAPSE KOHTA

Nimi:

Sünniaeg/isikukood:

Rühm:

Kodune keel(ed): (*nt emaga eesti keel, isaga vene keel*)

Elukoht:

ANDMED VANEMATE KOHTA:

Nimi:

Elukoht (*kui lapsega sama, siis pole vaja*):

Telefon:

E-post:

LAPSE INDIVIDUAALSUSE MÄRKAMINE JA ESMANE TOETAMINE

KOHANEMISPERIOOD lasteaeda tules (*lasteaeda tuleku ajal*)

JA KOHALKÄIMINE (*kas ja kui palju puudub, kas tervislikel põhjustel vms*)

Täiendamise kuupäev (õppeaasta):

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

(Oskus juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Huvi omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada.)

Tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Sissekande kuupäev/täitja nimi:

Täiendamise kuupäev (õppeaasta):

SOTSIAALSED OSKUSED

Lapse oskused suhelda ümbritsevate inimestega, nii eakaaslaste kui täiskasvanutega, nii tuttavate kui võõrastega.

(Soov olla kontaktis, oskus kontakti algatada ja seda hoida, oskus väljendada oma seisukohti; oskus saada aru teiste inimeste emotsioonidest, mõista nende käitumise motiive ja aktsepteerida enda omadest erinevaid seisukohti; valmisolek ja oskus lahendada erimeelsusi; oskus käituda viisil, mis püüdleb teiste heaolu – lohutada, abistada, jagada asju jne; oskus tegutseda koos eakaaslaste või täiskasvanutega, seada ühiseid eesmärke, kehtestada reegleid ja pidada neist kinni.)

Tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Sissekande kuupäev/täitja nimi:

Täiendamise kuupäev (õppeaasta):

ENESEKOHASED OSKUSED

Võime mõista iseennast – oma tundeid ja mõtteid, olla iseseisev, saada hakkama eneseteenindusega

(Oskus saada aru oma tunnetest, väljendada neid sotsiaalselt aktsepteeritaval moel ja tulla toime negatiivsete emotsioonidega; märgata nii enda füüsilisi kui psüühilisi omadusi ning neid kirjeldada; näha positiivset, mis omakorda seondub suurema algatusvõime ja tegutsemisjulgusega; oskus mõista sotsiaalset tagasisidet oma käitumisele jne. Eneseteenindusoskused)

Tugevad küljed

Arendamist vajavad küljed

Sissekande kuupäev/täitja nimi:

Täiendamise kuupäev (õppeaasta):

MÄNGUOSKUSED

Loovmängud (rolli-, lavastus-, ehitusmängud)

Õppemängud (mängud esemetega, lauamängud, sõnalised õppemängud jne)

Tugevad küljed

Arendamist vajavad

Sissekande kuupäev/täitja nimi:

Täiendamise kuupäev (õppeaasta):

ÕPETAJATE TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED

Valdkonnad	Tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed ja soovitused toetamiseks
-------------------	-----------------------	--

Mina ja keskkond

(õpetaja nimi,

kuupäev;

edaspidi

täiendamise

kuupäev,

õpetaja nimi)

Matemaatika

Kunst

Muusika

Keel ja kõne		
Eesti keel kui teine keel		
Liikumine (füüsiline areng, üld- ja peenmootorika)		
Muud märkused		

KOOSTÖÖ PEREGA

KOKKUVÕTTED ARENGUVESTLUSTEST/KOHTUMISTEST

Arenguestlusest lähtuvad soovitusel/kokkulepped kodus ja lasteaias

Kuupäev, õppeaasta	Lapsevanema arvamus (+ on/ei ole nõus vastavate ettepanekutega)	(Lapse arvamus)	Kokkulepped õpetaja, lapsevanema ja lapse vahel. Samuti ettepanekud täiendavateks uuringuteks

TUGISPETSIALISTIDE UURINGU TULEMUSED JA NEIST LÄHTUVAD SOOVITUSED

ERIPEDAGOOGILINE JA/VÕI LOGOPEEDILINE UURING

Kuupäev/täitja nimi:	
Otsus/ ettepanek tugiteenuseks	

PSÜHHOLOOGILINE UURING

Sissekande kuupäev/täitja nimi:	
Otsus/ ettepanek tugiteenuseks	

TEISTE SPETSIALISTIDE TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED

Kuupäev/täitja nimi/amet Sotsiaaltöötaja: Tervishoiutöötaja (arst):
Otsus/ ettepanek tugiteenuseks

TUGITEENUS(T)E/-MEETME(TE) RAKENDAMINE JA HINDAMINE LASTEAIAS

(logopeediline, eripedagoogiline, psühholoogiline, füsioteraapiline, individuaalne tegelemine vms)

Rakendamise alus, aeg	Tugiteenus	Osutaja(d)	Tulemuslikkus/ soovitud
kuupäev	<i>Ümarlaua otsus lasteaias</i> <i>Otsus/ ettepanek tugiteenuseks</i>		
Kuupäev	<i>Põhjalikum tulemuslikkuse hindamine (ümarlaud)</i>		

HARIDUSASUTUSEVÄLISTE SPETSIALISTIDE/KOMISJONIDE SOOVITUSED

Komisjon/ spetsialist	Kuupäev	Soovitused
<i>Rajaleidja</i> <i>psühholoog</i>		
<i>Lastepsühhiaater</i>		

Tallinna Mesimummu Lasteaed

<i>Rehabilitatsiooni plaan</i>		
------------------------------------	--	--

Õpetajate, tugispetsialistide nimed ja allkirjad

Nimi/ allkiri/kuupäev:

Nimi/allkiri/kuupäev:

Lapsevanema allkiri/kuupäev:

Lisa 2

LAPSE ISELOOMUSTUS

1. Üldandmed

Nimi:

Sünniaeg:

Rühma liik:

Kodune keel(ed):

2. Üld- ja peenmotoorika (*liikumistegevuses, rühmategevuses*)

3. Eneseteenindus (*iseseisvus, oskuses ise enda igapäevaseid vajadusi rahuldada. Esmaste eneseteenindusoskustena käsitletakse neid, mis on seotud lapse enda kehaga (nt potil käimine, nina nuuskamine, riietumine), teised eneseteenindusoskused võimaldavad iseseisvalt toimida oma lähimbruses (nt lelude valimine mängimiseks ja nende hilisem koristamine))*)

4. Huvid ja motivatsioon (*mis asjad või tegevused või inimesed last huvitavad, mil määral on laps motiveeritud huvituma*)

5. Mäng ja sotsiaalsed oskused (*suhted kaaslaste ja täiskasvanutega; aktiivsus mängimisel ja mänguoskused; kuidas laps on kohanenud rühmakaaslastega, kuidas läheb kaasa koostegevustega, kuidas suhtub täiskasvanusse, valmidus ise mängu alustada, mis tasemel*)

mänge oskab ja milliseid eelistab, kuidas kasutab erinevaid mänguasju, kuidas mõistab ja järgib reegleid)

6. Emotsionaalne seisund ja käitumine (*väärtused ja hoiakud; enesestimulatsiooni esinemine; teisi abistav ja kahjustav käitumine; enesekontrollioskused; minapilt ja enesehinnang; kujutlused heast ja halvast, sobilikust ja mittedobilikust, kujutlust iseendast – kes ta on ja millised omadused teda iseloomustavad)*)

7. Tunnetustegevus (*nägemis- ja kuulmistaju; tähelepanu püsivus, jaotuvus- ja ümberlülitamisvõime; lühi- ja pikaajaline mälu ning mäluprotsessid; mõtlemisoperatsioonid: võrdlemine, järjestamine, rühmitamine, üldistamine)*)

8. Suhtlemine ja kõne (*mitteverbaalne ja verbaalne suhtlemine; kõne mõistmine ja kasutamine; lapse sõnavara, lauseehitus, hääldus ja kõnest arusaamine; millal hakkas ütlema üksikuid sõnu, millal ilmusid 2-sõnalused, millal 3-sõnalused; kuidas huvitub suhtlemisest ja suhete loomisest; mil moel ja mil määral suhtleb teistega)*)

Pedagoogid:

Direktor:

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Lapsevanem(ad):

Kuupäev:

KOOLIVALMIDUSKAART

Lasteasutuse nimetus:

kuupäev / reg nr

1. ÜLDANDMED LAPSE KOHTA

Nimi:

Sünniaeg (isikukood):

Rühma õppekeel:

Kodune keel(-d):

Lasteasutuses käidud aeg:

2. ÜLDOSKUSTE ARENG

2.1 Tunnetus- ja õpioskused:

2.2 Mänguoskused:

2.3 Sotsiaalsed ja enesekohased oskused:

3. VAIMNE ARENG

3.1 Mina ja keskkond

3.2 Keel ja kõne/eesti keel kui teine keel

3.3 Matemaatika

3.4 Kunst

3.5 Muusika

4. ÜLDFÜÜSILINE ARENG

4.1 Liikumine (sh üld- ja peenmootorika)

5. KOKKUVÕTE LAPSE KOOLIVALMIDUSEST

5.1 Lapse arengu tugevad küljed:

5.2 Lapsel toetamist vajavad küljed, soovitus edaspidiseks:

5.3 Arvamus koolivalmiduse kohta:

Pedagoogid:

Tallinna Mesimummu Lasteaed

Nimi / nimed

Lasteasutuse direktor:

Nimi

Lapsevanem /-d (*nende esindajad*):

Nimi / nimed

Kuupäev: